

tivitats vers la política, des dels diversos alts càrrecs que ocupà, treballar encertadament per la prosperitat de Catalunya amb gran entusiasme i activitat.

Indubtablement, però, que en ço que més sobressortí fou en el conreu

de les lletres, com propulsor de la seva Renaixença a la nostra terra. La seva obra és extensa i variada; escrigué sobre diverses matèries, essent així un valuós polígraf i literat. En els seus versos hom hi descobreix un poeta exquisit, d'una fantasia ben remarcable. Fou això segurament, que si bé en certes obres realça el seu mèrit, en altres el fa desmerèixer; car, per exemple, en la seva voluminosa "Historia de Cataluña" prefereix a la investigació documental i depurada que imposen els mètodes històrics, el relatar poèticament les tradicions i llegendes inverossímils que el poble ha bastit entorn dels personatges i dels fets, cosa que li ha valgut sempre dures crítiques per part dels historiadors posteriors.

Com fervent enamorat de les belleses de la nostra terra, fou entusiasta i incansable excursionista, i, en conseqüència, publicà també moltes guies i ressenyes de viatges i excursions. D'un curiós llibret seu, imprès en 1850, "Una expedición a San Miguel del Fay", n'hem copiat, després de traduir-lo, el fragment que hem transcrit, on hom pot fer-se càrrec de la fantasia poètica que caracteritza les seves obres, i que a vegades li fa descobrir coses meravelloses i sobrenaturals, en la terra que ell amb tant d'amor estimà.—P.